

<https://doi.org/10.62837/2024.6.240>

EMMA RƏFAİL QIZI SEİDOVA  
Odlar Yurdu Universiteti  
e-mail: [seidova.emma@oyu.edu.az](mailto:seidova.emma@oyu.edu.az)

## DİLDƏ SÖZ YARADICILIĞI XÜSUSİYYƏTLƏRİ

**Açar sözlər:** leksik innovasiyalar, derivasiya, leksem, neologizm, söz yaratma.

**Key words:** lexical innovations, derivation, lexeme, neologism, word creation.

**Ключевые слова:** лексические инновации, деривация, лексема, неологизм, словотворчество.

Son dövrlər dünyada baş verən sosial-siyasi proseslər fərqli dil sahələrində funksional dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Hal-hazırda dil onun leksik tərkibinə bütünlükdə təsir edən inqilabi dəyişiklik yaşamaqdadır. İctimai münasibətlərin yeni formaları yeni yaranan leksik vahidlərdə, leksik innovasiyalarda təcəssüm etməyə başlamışdır. Bütün bu proseslərin tədqiqi ilə neologiya elmi məşğul olmaqdadır.

Cəmiyyət daim özünə mənsub olduğu dili yaşadır, onu inkişaf etdirir. Qədim zamanlardan insan cəmiyyətində dilin əmələ gəlməsi məsələsi zəmanəmizə qədər müxtəlif filosof və alimləri düşündürmüşdür. Həm qədim, həm də müasir dövrdə dilin yaranması haqqında müxtəlif nəzəriyyələr və fərziyyələr mövcud olmuşdur. Bəzən dilin mənşəyinin qədim zamanlara aid olduğuna istinad edərək bu məsələnin üstündə çox da ciddi durmurlar. Dilin mənşəyi haqqında düşüncələr dilçiliyi yaranan əsas məsələlərdəndir.

Elmin, texnologiyanın və iqtisadiyyatın sürətli inkişafı ilə dildə yeni innivasiyalar, yeni sözlər yaranır. Dünyada elə bir dil yoxdur ki, o, hərəkətsiz qalsın: bütün dillərin lüğət tərkibləri daim böyüyür və dəyişikliyə məruz qalır. Bəzi sözlər mədəni və milli xüsusiyyətlərin təsiri ilə lüğət tərkibindən çıxarıla, bəziləri isə əlavə oluna bilər. Bu kimi innovasiyalar dilin lüğət tərkibinə kütləvi informasiya vasitələrindən və ya sifahi dildən, əsasən də gənc nəslin söz yaradıcılığı kimi keyfiyyətlərindən daxil ola bilər. Yeni yaranan sözlər, söz birləşmələri, sözlərin yeni mənaları, digər dillərdən alınan sözlər dilin leksik tərkibinin innovasiyaları kimi qəbul edilir. Dilin lüğət tərkibinin zənginləşməsinə səbəb olan yeni söz yaratma qaydaları dilin inkişaf qanunları ilə əlaqəlidir. Hər bir nitq hissəsinə daxil olan söz qruplarının konkret məzmunu, qrammatik forması, sintaktik quruluşu və bunların hər biri ilə əlaqədar olan sözdüzəltmə qaydaları vardır. [2, s.114]

Dilin daxili imkanları hesabına yaranan yeni sözlər 4 üsulla yaradılır:

1. *Leksik yolla – sələmçi, rəşadətli, əzəmətli;*
2. *Morfoloji yolla – avantürist, vandallıq, ombusmanlıq;*
3. *Sintaktik yolla – atəşkəs, əliyalın, ümumbəşəri, qabyuyan, çoxmədəniyyətli;*
4. *Kalka yolu ilə – medsestra, novostroyka, probka, ministr.* [4, s.130]

İnternetin və elektron kommunikasiyanın sürətli inkişafı ilə dilin leksik tərkibində yer alan innovasiyalar gündəlik həyatımızın ayrılmaz bir hissəsinə

çevrilməmişlər. Bəzən biz bu yeni sözlərə o qədər alışırıq ki, onların əvvəl mövcud olmamalarını qəbul edə bilmirik. Məsələn, *e-acquaintance* – elektron tanışlıq (sosial şəbəkələrdə), *e-upmanship* – başqalarına nisbətən daha çox elektron məktub alan birinin özünü göstərməsi.

Söz yaradıcılığı (Derivasiya, latınca *derivation*- yaradıcılıq deməkdir) başqa dil vahidlirinin bazasında yeni dil vahidlirinin yaranma prosesidir, şəkilçilərin köməkliyi ilə sözün kökündən əlavələr edilərək yeni leksik vahidlər yaranır. Son dövrlər Çin ölkəsi dünyada beynəlxalq siyasət, mədəniyyət, iqtisadiyyatda dünya ölkələri ilə rəqabətə girən bir ölkə kimi dildə söz yaradıcılığına da təsir etmişdir. Son dövrlər müxtəlif dillərin leksik tərkibində *Chi* – prefiksi ilə yeni leksik innovasiyalar yaranmışdır. Məsələn: “*chinology* (*China* + *o*+ *logy*) – çin dilinin öyrənilməsi, *chinglish* (*chinese* + *English*) və s.

*Vore* – şəkilçisi ilə yaranan leksik innovasiyalar: *locavore* – yalnız öz yaşadığı yerin qidası ilə qidalanan insan, *faunavore* – başqa heyvanlarla qidalanan heyvanlar, *piscivore* – balıqla qidalanan heyvanlar.

Başqa leksik innovasiyalara nəzər salmaq:

*Floridization* – yaşlı nəsillərin çoxaldılması (*artması*);

*Trashy* – keyfiyyətsiz;

*Regift* – bəyənmədiyi hədiyyəni başqa birinə hədiyyə etmək;

*Shiftless* – yalnız böyük hərflərlə yazı yazan insanı təsvir edən söz;

*Meat-ery* – ət mağazası.

Prefikslərin hesabına yaranan leksik innovasiyalar:

*Hypo-christian* – xristyan olmağını təkid edən, lakin xristyan qanunlarına zidd yaşayan biri;

*Mega-city* – çox böyük bir şəhər, meqapolis.” [5, s.52]

İ.V.Arnold, Smirniskiy və digər məşhur dilçilərin fikrincə söz – funksional cəhətdən bir-birini tamamlayan sözförmələrin sistemidir. Məsələn, isim kimi *friend* – dost, feil kimi *to friend* – dostluq etmək deməkdir. [5, s.52]

Yuxarıdakı sözlərə nəzər salsaq görərik ki, bu tip yeni sözlər heç bir şəkilçi əlavə etmədən yaranan sözlərdir. Məsələn *green* (*sifət*)- yaşıl, *to green* (*feil*) – yaşllaşdırmaq.

Sözbirləşmə – söz yaradıcılığının bir növüdür. İki və daha artıq sözlərin birləşməsi nəticəsində yeni sözün yaranma üsuludur. Sözbirləşmə nəticəsində mürəkkəb söz yaranır. Mürəkkəb söz bir neçə sərbəst morfemdən ibarət olan bir sözdür və bu mürəkkəb sözün tərkibi bir neçə əsas hissələrə bölünə bilər: isim, feil və ya sifət. Məsələn, *bubble-tea* (*şirin çay, meyvə və siropla hazırlanmış Tayvan çayı*), *acid-jazz* – caz və soul birləşməsindən olan rəqs musiqisi, *able-ready* – televizor, *economic downturn* – uzun zaman müddətində iqtisadi fəaliyyətin ləngiməsi, *office spouse* – işdə çox yaxın münasibətdə olan işçilər, *power nap* – qısa yuxu, əsasən, iş zamanı gücü bərpa etmək üçün yuxu, *trophy wife* – varlı bir adamın gənc, cazibədar həyat yoldaşı, *alpha mom* – uşaqlarına zaman ayıran, eyni zamanda özünü inkişaf etdirən bir ana.

Digər dillərdən borcalma üsulu – başqa bir dilin hər hansısa bir elementi iki dilin qarşılıqlı təsiri zamanı bir dildən başqa dilə keçə bilər. Başqa sözlə ifadə etsək, bir dildə işlənən hər hansı bir söz digər dilə olduğu kimi tərcümə edilmədən keçir. Məsələn, ingilis dilinə kifayət qədər bu kimi sözlər fransız, çin, alman, italyan, yunan, rus, yapon, ərəb və digər dillərdən keçmişdir.

Araşdırmalar nəticəsində məlum olmuşdur ki, müasir ingilis dilinin leksik tərkibinin 29 %-i fransız, 26%-i alman, 6%-i yunan, qalan faizi isə digər dillərdən keçmə sözlərlə zəngindir. Məsələn:

*Manga – yapon komiksi;*

*Tsunami – təbiət hadisəsi;*

*Ciabatta – italyan ağ çörək;*

*Paparazzi – gizli şəkil çəkən jurnalist;*

*Dejavu – uydurma xəyal;*

*Plaza – böyük bir ərazi, bina növü.*

Yuxarıda verilən sözlər dilimizdə də geniş şəkildə işlənmişdir.

Abreviatura – hər hansı söz və ya ifadənin qısaldılmış formasıdır. Söz və ya ifadənin ibarət olduğu hərflər qrupundan ibarət olur. Bu kimi sözlər mətbuat materiallarında və ya informasiya ötürülən zaman yer və zaman qənaət etmək məqsədilə yaradılır. Məsələn: AIIB (Asian Infrastructure Investment Bank), AAK (Ali Attestasiya Komissiyası).

Sıxlaşdırma – sözün və ya onun hər hansı bir hissəsinin ixtisar olunması ilə söz yaranan prosesdir. Məsələn: Net – internet, b-day – birthday (ingilis dilində), uni – universitet, maths – mathematics (ingilis dilində).

Semantik genişlənmə - müəyyən bir dildə mövcud sözün yeni mənasının əmələ gəlməsi. Məsələn: “vulqar” sözü əvvəllər “xoşbəxt” mənasını verdiyi halda, sivilizasiyanın inkişaf etməsindən sonra “qeyri-etik” mənanı aldı. “Hard-drive” əvvəllər hərəkətli yol mənasını verdiyi halda, tədricən mənasını dəyişərək zəif işləyən kompüter mənasını almışdır. Bel

Beləliklə, dildə yaranan innovasiyalar, yeni sözlər bir daha sübut edir ki, dil canlı bir varlıqdır. Həyatda nə qədər çox dəyişikliklər, yeniliklər olsa, o qədər də çox yeni sözlər yaranır.

Dilin leksik tərkibində yaranan innovasiyalar həyatımızda texnologiyanın inkişafından tutmuş milli-mədəni və sosial-siyasi hadisələrə qədər hər bir şeyin dəyişməsinə təsir göstərirlər. [1]

Bir dilin lüğət tərkibinin inkişafında həm ictimai-siyasi hadisələrin, həm də xalqın milli-mədəni xüsusiyyətlərinin təsiri böyükdür. Didəki müasir leksik innovasiyalar daha çox texniki və ictimai-siyasi həyatla bağlıdır. Bu gün dilimizdə kifayət qədər innovasiyalar vardır: planşet, onlayn, plazma, selfi, stori, snapçat və s. Bu kimi leksik innovasiyalar əsasən ingilis dilindən keçməsinə baxmayaraq dilimizdə onların qarşılığı yaranmışdır. Dilin yeni sözlərlə zənginləşməsi ictimai həyatda yaranan inkişaf əlaqədardır. Eyni zamanda xalqların fərqli milli və mədəni spesifikasiyaları yeni sözlərin yaranmasına öz təsirini götərir. Zənginləşmə elə bir

prosesdir ki, burada lüğət tərkibinin diaxron mənzərəsi açılır, tarixi-mədəni inkişafın dildə fəlaklaşma üsulları meydana çıxır.

Fikrimizcə, məhz bu səbəbdən bir dilin lüğət tərkibinin zənginləşməsində əsas mənbə dilin öz daxili imkanlarıdır. K.M. Musayevə görə: *“Türk dillirinin leksik tərkibinin zənginləşməsi məsələləri haqqında tədqiqatlar lazımdır. Məlumdur ki, türk dilləri leksikasının zənginləşməsi həm daxili imkanlardan, materiallardan, həm də dünyanın başqa dillərindən sözləmə hesab olunur. Sözdüzəltmə və onun müxtəlif yollarının mahiyyətini aydınlaşdırma onları daha da dərinlən öyrənmək üçün geniş imkanlar açır.”* [3, s.14]

Bir çox dillərdə tarixi neologizmlər işlənməkdədir. Bu kimi sözlər bir vaxtlar dildə uzun illər işlənməkdə olub sonra arxaikləşmişlər. Son zamanlar isə yenidən aktuallaşmışlar. Məsələn, tacik dilində işlənen bir neçə bu kimi neologizmlərə nəzər salaq:

*“nyp(oğul), dyxm (qız, atanın varisi)”*

Tacikistan Respublikasının müstəqillik əldə etməsindən sonra bu kimi sözlər aktual olmağa başlamışlar. Bu cür neologizmlər tarixi neologizmlər adlandırılmaq olar. Derivasiya yolu ilə meydana gəlmiş neologizmlər ən geniş yayılmış leksik innovasiyalardır. [8, s.135-136]

Müasir dünyanın əsas ünsürlərindən hesab edilən elmi-texniki inqilab dünyanın dil modelinə ciddi təsirlər edir. Kompüter texnologiyasının sürətli inkişafı, informasiyanın yeni metodlarla emalı yeni sözlərin formalaşmasına və onların leksik mənalarna təsir göstərir. [7, s.357]

Son dövrlər kompüter texnologiyası bir çox dillərdə yeni leksik innovasiyaların meydana gəlməsinə səbəb olmuşdur. Məsələn, *“Wi-Fi (Wireless Fidelity) – naqilsiz internetə giriş, Webinar (Web + seminar) – internet seminar”*.

Kompüter dilçiliyi sahəsində neologizmlərin daşıyıcıları rəqəmsal texnologiya, kütləvi informasiya sahəsindəki mütəxəssislər və computer texnologiyasının aktiv istifadəçiləridir. Bu sahədə yaranan yeni sözlərdə ən çox *e-*, *cyber-*, *net-*, *dot-* kimi affikslər istifadə olunur. Bundan savayı, *“digital”* və *“virtual”* kimi sifətlər də analogi olaraq istifadə olunur.

*“Elektron”* sözün qarşısında duran *e-* prefiksi *“e-mail, e-bankçılıq, e-biznes, e-kitab”* kimi terminlərin qarşısında işlənə bilər. Bu kimi terminlərin bəziləri həm defislə, həm də defissiz istifadə oluna bilər. Məsələn, *“e-kart”* və ya *“ekart”*. Biznes kontekstlərində isə *e-* prefiksindən sonar gələn söz böyük hərflə yazılır. Məsələn, *“e-Biznes və ya eBiznes”*. [10, s.243]

Hal-hazırda *“elektronik”* sözü ümumi elektron, kompüterləşmiş, kompüter texnologiyası ilə əlaqəli olan bir şey mənasından savayı internet anlayışı ilə də bağlılıq kimi başa düşülür. Adətən internet bağlantının nəzarəti ilə və ya onun nəzarəti altında olan mənalarda işlənilir. Bu halda da *e-* prefiksindən sonrakı söz böyük hərflə yazılır. Məsələn, *“e-Bay”*. [6, s.63]

*Cyber-* prefiksi (kibernetika sözünün bir hissəsidir) 1948-ci ildə ilk dəfə Nobert Viner tərəfindən eyni adlı kitabında istifadə edilmişdir. Yunan mənşəli bu söz

“idarəetmə sahəsinin peşəkarı” mənasını verir. XX əsrdə dünya üzrə qlobal dil hesab edilən ingilis dilində kiber-neologizmlər internet kimi computer şəbəkəsinin təsiri ilə məşhurlaşmağa başladılar. [9, s.236]

İngilis dilində işlənən bir sıra kiber-neologizmləri nəzərdən keçirək:

*Cyberscriber* – internet haqqında yazan və ya internetdə nə isə nəşr edən adam;

*Cyberflaneur* – bütün gün internet qarşısında oturan adam.

“Com”, “net” kimi internet ünvanlarını bildiren suffikslər də yeni terminlərin yaranmasına səbəb olmuşlar. 2000-ci ilin sonlarında 20 milyondan çox internet saytlarının ünvanlarında “dot com” kimi element mövcud idi. [11, s.103]

Əgər internet ünvanların adı simvollarını yeni leksik innovasiyalar üçün element hesab etmiş olsaq yeni innovasiyaların sayı birə beş artmış olar. Hal-hazırda Beynəlxalq Elektrotexnik Komissiya (BEK) yeni “computer” prefikslərindən istifadəni təklif edir. Məsələn, *kibi-*, *mebi-*, *gibi-*, *tebi-* və s. Getdikcə bu prefikslər *mega-*, *giga-*, *tera-* kimi yeni prefikslərlə əvəzlənir. [11, s.107]

Beləliklə, “*digital*” sözü XX əsrin 80-ci illərindən yeni leksik innovasiyaların meydana gəlməsində iştirak etmişdir. Məsələn, “*digitalia (rəqəmsal dünya)*, *digitalization (elektronlaşmış texnikanın geniş tətbiq edilməsi)*, *digital media (rəqəmsal mediya)*, *digirati (rəqəmsal texnologiyayı yaxşı bilən şəxs)*”. [12]

Müasir bir çox dillərdə virtual leksemi ilə bir çox yeni sözlər mövcuddur. Bu sözün mənası təqribi, süni deməkdir. Ən çox istifadə olunan termin isə “*virtual reality*” (virtual reallıq) terminidir. Bu termin 80-ci illərdə obrazların, situasiyaların, computer qrafikləri ilə yaradılmış bir dünyanı proqram daxilində təcəssüm edirdi. Beləliklə, o vaxtdan “*virtual reality*” termini “*cyber space*” termini ilə sinonim olaraq istifadə olunmağa başladı. [7, s.273]

Virtual sözü cyber- prefiksi ilə sinonim kimi çıxış etməyə başladı. Ümumiyyətlə, internetlə bağlı leksik innovasiyalarda bir çox sinonim terminlərə rast gəlmək olar. Məsələn, *cyber cash*, *e-cash*, *digital-cash (virtual pul)*, *cyber-mall*, *e-mall*, *digital-mall (electron mağaza)*, *cyber-shopping*, *e-shopping*, *digital-shopping (internet üzərindən alış-veriş)*. [7, s.273]

İnternet sözünün özü də bir çox yeni leksik innovasiyaların, ən çox da frazeoloji birləşmələrin yaranmasına səbəb olmuşdur. Məsələn, internet kafe – internet firəsi olan kafe. İnternetin sürətli inkişafı bu kimi sözləri daha da yığcam etdi. Məsələn, internet əvəzinə net sözü işlənməyə başladı. İngilis dilində qısaldılmış “net” sözü ilə bir çox yeni sözlər meydana gəlmişdir. Məsələn, *nethead* – *internetdən asılı olan insan*, *netroots* – *internet bloqlar sayəsində siyasi hərəkəti təsvir edən termin*, *netlike* – *açıq internet girişi*, *netsavy* – *internetdən anlayışı olan və s.*

Fikrimizcə, yuxarıda nümunə gətirilən prefikslər çox məhsuldar hesab edilə bilər. Bir çox dilçilərsə onların yaratdığı yeni sözləri gərəksiz hesab edirlər. Onlara görə, məsələn, “e-sağlamlıq” termini gərəksiz termdir və müəyyən bir dövrdən sonar öz aktuallığını itirəcəkdir.

Son dövrlər ədəbi dillə məhəlli danışq dilinin neologizmləri də bir-birləri ilə

oqədər sıx bağlı olublar ki, bəzən ədəbi dilə daxil olan yeni söz bir maddət keçdikdən sonar dialekt və şivələrdə yaşadıılır, bəzən isə əksi baş verir. Bu qarşılıqlı prosesin həm mənfi, həm də müsbət tərəfləri mövcuddur. Yeni sözlərin dilə daxil olması dilin lüğət tərkibinin zənginləşməsinə xeyli müsbət təsir göstərir. Qeyd etməliyik ki, neologizmlərin əksəriyyəti dilə əcnəbi dillərdən keçir və əşya və məvhumlar dilin öz daxili imkanları hesabına ifadə edilə bilər. Məsələn: *“İngilis dilində “roller sakte” sözü dilimizdə Türkiyə türkcəsində işlənən “paten” kimi ifadə edilir, halbuki, dilimizin daxili imkanları hesabına “təkərli ayaqqabı” kimi deyilə bilər. Bununla həm dilimizin lüğət tərkibi zənginləşər, həm də dilimizdə işlənən yad kəlmələrdən qurtulmuş olarıq. Bundan başqa, dilimizdə “saxta” sözü varkən, ingilis sözü “feyk” sözünün işlənməsi də dilimizi ağırlaşdırır. Öz dilimizdə qarşılığı ola-ola fərqli sözlərdən istifadə edərək dilimizi lazımsız kəlmələrlə doldurub onu ağırlaşdırırıq”*. [4, s.131]

Burdan belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, yuxarıda göstərilən prefikslər və suffikslər, həmçinin yeni kəlmələr yeni söz əmələ gətirən vasitələrdir. İldən ilə texnoloji inkişaf əlaqədar yeni leksemlər meydana gəlir. Dilimizdə müasir leksik innovasiyaların təhlili istiqamətində hal-hazırda işlər aparılır. Yeni leksik innovasiyalar arasında informasiya texnologiyaları sahəsinə aid sözlər daha çox üstünlük təşkil edir. Məsələn, *“veboman”, “kidnapping”, “kleym”* və s. Bir sıra bu kimi leksik innovasiyaları nəzərdən keçirək:

*Kempinq – avtoturistlər üçün yay düşərgəsi;*

*Kidneppinq – uşaq oğurluğu;*

*Kleym – iddia, alıcının aldığı malın keyfiyyətindən narazılığı üçün sürdüyü iddia;*

*Java – elektron hesablama maşınında proqram dillərindən biri. Əksər kompüterlərdə işləyir;*

*Jülyen – fransız mətbəxinə aid yemək növü. Pendirlə göbələk;*

*Kambio – borc məktubu. [1]*

Fikrimizcə, leksik innovasiyalar elmin, mədəniyyətin inkişafı üçün yeni yaranmış anlayış, hadisə və keyfiyyətləri bildirmək üçün əmələ gəlir. Bu tip sözlərin əmələ gəlməsində düşünürük ki, elmin rolu çox böyükdür. Müxtəlif sahələrə aid olan leksik innovasiyaların əmələ gəlməsi cəmiyyət üçün xarakterik bir hadisədir, cəmiyyətdə yaranan bütün yeniliklər söz vasitəsilə öz əksini dildə tapır.

Düşünürük ki, məhz bu səbəbdən müasir dövrdə dilimizin lüğət tərkibində müxtəlif sahələrdən yüzlərcə yeni leksik innovasiyalar öz əksini tapmaqdadır.

#### **Ədəbiyyat:**

1. İsmayılova X., Neologizmlərin xüsusiyyətləri. Azərbaycan Respublikası Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri, məqalə, Cild 83, №2 – 2016
2. Məmmədov N., Axundov A. Dilçiliyə giriş. – 1980 S.114
3. Musayev K.M., Основные проблемы изучения лексики тюрских языков. – 1978 С.14

4. Səfərova L., Azərbaycan dilindəki neologizmlər və onların Naxçıvan dialekt və şivələrində əmələ gətirdiyi dəyişikliklər. – 2021s.130
5. Бархударов Л.С., Очерки по морфологии современного английского языка. – М: Высшая школа – 1975, 156 с.
6. Ивлева Г.Г., Тенденции развития слова и словарного состава. М: Высшая школа, – 1986, 136 с.
7. Черпанов А.Т., Англо-русский словарь сокращений по компьютерным технологиям, информатике, электронике и связи. – Петербург: –2009, 800 с.
8. Шакиров Т.С., Неологизм е навкалима. Душанбе: – 1985, с. 132-136
9. Crystall D., Language and the Internet. Cambridge University Press: – 2001, 272 p.
10. Kennedy A.G. Current English. A study of present-day usage and tendencies, including pronunciation, spelling, grammatical practice, word-coining and the shifting of meaning. – Boston: 1935, 737 p.
11. Metcalf A/ Predicting New Words – New York: – 2002, 298 p.
12. Oxford Dictionary of New Words – [http: //koapp.ru/english/diction/book](http://koapp.ru/english/diction/book). (elektron resurs)

**E.SEIDOVA**

#### **FEATURES OF WORD CREATION IN THE LANGUAGE SUMMARY**

The society constantly keeps alive the language it belongs to and develops it. From ancient times, the question of the formation of language in human society has been thought by various philosophers and scientists until our time. There have been various theories and hypotheses about the origin of language in both ancient and modern times. Sometimes, referring to the origin of the language in ancient times, they do not dwell on this issue very seriously. Thinking about the origin of language is one of the main issues that create linguistics. In our opinion, lexical innovations are formed to express newly created concepts, events and qualities for the development of science and culture. We think that the role of science is very important in the formation of such words. The formation of lexical innovations related to different fields is a characteristic phenomenon for society. All the innovations created in society are reflected in the language through words.

**Э.СЕЙДОВА**

**ОСОБЕННОСТИ СЛОВОТВОРЧЕСТВА В ЯЗЫКЕ  
РЕЗЮМЕ**

Общество постоянно сохраняет язык, к которому оно принадлежит, и развивает его. С древнейших времен вопрос формирования языка в человеческом обществе задумывался различными философами и учёными до нашего времени. Как в древности, так и в наше время существовали различные теории и гипотезы о происхождении языка. Иногда, ссылаясь на происхождение языка в древности, на этом вопросе не останавливаются очень серьезно. Размышление о происхождении языка является одним из главных вопросов, создающих языкознание. На наш взгляд, лексические инновации формируются для выражения вновь созданных понятий, событий и качеств для развития науки и культуры. Мы считаем, что в образовании таких слов очень важна роль науки. Формирование лексических инноваций, относящихся к различным областям, является характерным явлением для общества. Все инновации, созданные в обществе, отражаются в языке через слова.

**Redaksiyaya daxil olma tarixi: 03.06.2024**

**Çapa qəbul olunma tarixi: 28.06.2024**

**Rəyçi: Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Sevinc Səlim  
qızı Məmmədzadə  
tərəfindən çapa tövsiyə olunmuşdur**